

Kooperatifin sözleşme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı mükellefiyet tesis edilip edilmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11949253-010-10
Tarih	29.05.2017

T.C.

TUNCELİ VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 11949253-010-10

29.05.2017

Konu : Kooperatifin sözleşme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı mükellefiyet tesis edilip edilmeyeceği

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Kooperatifiniz ile Orman İşletme Müdürlüğü arasında doğrudan temin yöntemiyle "..... Köyü Erozyon Kontrol Projesi (Ekskavatörle teras ve servis yolu yapımı işi)" işi yapımı sözleşmesi imzalanmış olup, söz konusu sözleşme kapsamında taahhüt edilen faaliyetlerden dolayı Kurumlar Vergisi ve Katma Değer Vergisi yönünden mükellefiyet tesis edilip edilmeyeceği ve bu işle ilgili 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belge düzenlenip düzenlenmeyeceği hususunda Defterdarlığımız görüşü talep edilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde ise tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

Tarımsal kalkınma kooperatiflerinde esas amaç, ortaklarca üretilen ürünlerin kooperatif tarafından en elverişli koşullarda pazarlanarak, elde edilen kazancın ortaklara kooperatifte yaptıkları işlem oranında risturn olarak dağıtılmasıdır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde muafiyet şartları detaylı olarak açıklanmış, takip eden bölümlerde ise ortak dışı işlemler kooperatif türlerine göre ayrıntılı olarak örneklendirilmiş olup aynı Tebliğin "4.13.1.4. Sadece ortaklarla iş görülmesi" başlıklı bölümünde de;

"Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır."

açıklamasına yer verilmiştir.

Kooperatifçe yapılan bir işlemin ortak içi işlem olarak dikkate alınabilmesi için; işlem, faaliyet amacına, diğer bir ifadeyle, kooperatifin ana sözleşmesinde belirtilen uğraşı konusuna dahil olmalıdır ve faaliyet amacına dahil olan işin münhasıran kooperatif ortağıyla yapılması gerekmektedir.

Özelge talep formunuz ekinde alınan "Ana Sözleşme"nin 7 nci maddesinin (d) bendinde *"Ortaklarının üretimle ilgili araç gereç ve diğer tarımsal girdi ihtiyaçlarını temin etmek, ayrıca ortakların tarımsal makina alet ve ekipman ihtiyaçlarına yönelik makine parkını satın alma veya kiralama suretiyle oluşturmak. Kooperatif mülkiyetinde veya ortakların makinelerini ortaklara veya üçüncü kişilere kullandırtmak"* , aynı maddenin (f) bendinde ise *"Her çeşit orman ürününün istihsal, imal, nakil, depolama ve istif işlerinin yapılmasında ortaklarına yardımcı olmak veya bu işleri yapmak, orman idaresince verilecek asli ve tali orman ürünleri ve orman atıklarını değerlendirmek, Orman Kanunu ve*

ilgili mevzuata göre ortaklarına ormanda iş sağlamak, kredi vermek, özel ağaçlandırma yapmak, yaptırmak" Kooperatifinizin çalışma konusu olarak sayılmıştır.

Buna göre, Kooperatifiniz tarafından 18.09.2015 tarihli sözleşme ile Orman Müdürlüğüne karşı taahhüt edilen, kooperatif ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet konusuna dahil olan işin münhasıran kooperatif ortakları ile yapılarak elde edilen kazancın tamamının ortaklara dağıtılması ve Kurumlar Vergisi Kanununun 4/1-k maddesinde yer alan diğer şartların da sağlanması halinde, Kooperatifinizin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanması mümkün bulunmaktadır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun,

-1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-9 uncu maddesinde; gerekli görülen hallerde vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutma konusunda Bakanlığımıza yetki verildiği,

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin, (I/C-2.1.3.2.1.) "Yapım İşleri ile Bu İşlerle Birlikte İfa Edilen Mühendislik-Mimarlık ve Etüt-Proje Hizmetleri" başlıklı bölümünün;

(2.1.3.2.1.1.) "Tevkifat Uygulayacak Alıcılar ve Tevkifat Oranı" ayrımında; Tebliğin (I/C-2.1.3.1/b) ayrımında sayılanlara karşı ifa edilen yapım işleri ile bu işlerle birlikte ifa edilen mühendislik-mimarlık ve etüt-proje hizmetlerinde, alıcılar tarafından (2/10) oranında KDV tevkifatı uygulanacağı,

(2.1.3.2.1.2.) "Kapsam" ayrımında; bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, dekapaj, taşkın koruma ve benzerlerine ilişkin her türlü inşaat işlerinin tevkifat kapsamında olduğu,

Yukarıda sayılan yapılar ve inşaat işleri ile ilgili tesisat, imalat, ihrazat, nakliye, ısıtma-soğutma sistemleri, ses sistemi, görüntü sistemi, ışık sistemi, tamamlama, boya badana dahil her türlü bakım-onarım, dekorasyon, restorasyon, çevre düzenleme, dekapaj, sondaj, yıkma, güçlendirme, montaj,

demontaj ve benzeri işlerin yukarıda belirtilen yapılarla ilgili olmakla birlikte inşaat işinden sonra veya inşaat işinden bağımsız olarak yapılmaları halinde de bu kapsamda tevkifata tabi tutulacağı,

ifade edilmiştir.

Özelge Talep Formunuz ekinde yer alan Orman Bölge Müdürlüğü Orman İşletme Müdürlüğü ile yapmış olduğunuz hizmet alımına ait sözleşmede; işin tanımının, "Erozyon Kontrol Projesi Ekskavatörle Teras ve Servis Yolu Yapımı" işi olduğu belirtilmektedir.

Buna göre; (I/C-2.1.3.1/b) ayırımında sayılan belirlenmiş alıcılar arasında yer alanOrman Bölge Müdürlüğü Orman İşletme Müdürlüğüne taahhüt ettiğiniz erozyon kontrol projesi kapsamında ekskavatörle teras ve servis yolu yapımı işi, yapım işi kapsamında değerlendirilerek hizmet bedeli üzerinden hesaplanan KDV nin, ilgili kurum tarafından (2/10) oranında tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 ve müteakip maddelerinde fatura ve fatura yerine geçen vesikalar ile bunları kullanmak mecburiyetinde olanlar sayılmıştır.

Aynı Kanunun 232 nci maddesinde birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek mecburiyetinde oldukları belirtilmiştir.

Yine aynı Kanunun 234 üncü maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulasının vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Kooperatifinizin söz konusu Erozyon Kontrol Projesi kapsamında verdiği ekskavatörle teras ve servis yolu yapımı hizmet işleri nedeniyle katma değer vergisi mükellefiyeti tesis edileceğinden bu proje kapsamında yapılan iş için fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026